

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ส) ๒๕๓๘๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒

กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สธธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการค้าเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้างความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีญ (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน
๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวทางการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทริสา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๕๖ www.cabinet.thaigov.go.th และ 23-07-58/สุภาวดี

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๓๗๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ส่วนมาก ที่ คสช(สธธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียบเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมีระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้างความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต – โอนีง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะทำให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน
๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภทริสา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (He 23-07-55/สุภาวดี)

ความที่ถูกต้อง

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๖๓๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๖๒

กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สสธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการค้าเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมีในระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้าง ความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีเยง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน

๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวความคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทรีสา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (ke 23-07-58/สุภาวดี)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๔๒๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สลธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้างความปลอดภัยที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน
๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัธาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทริสา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (๑๔ ๒๓-๐๗-๕๘/สุภาวดี)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๔๓๗๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖

กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สสธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียบเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมีระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้าง ความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กลุ่มเขาตองใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะทำให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน

๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยินยมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัธน์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภทรีสา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (Pe 23-07-58:สุภาวดี)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๔๗๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้างความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีเยง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน

๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยินยันทมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (พัทริศา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th 4๔ 23-07-54/สุภาวดี

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๓๗๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้าง ความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต – โอเนียง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน
๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวทางการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัธน์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทริศา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (๒๒-๐๗-๕๕/สุภาวดี)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล)๒๕๕๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒

กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่นสวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้างความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต – โอเนียง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน
๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

gpm

(นายธีระพงษ์ วงศ์ติวะวิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขานุการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทรีสา) ๔๔๑ (สภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (ke 33-01 5๒๓๐๐๓๓)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๓๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สธธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับเข้าสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมีใช้ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้างคามมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีเยง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะทำให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน
๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวความคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภทริสา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (e 23-07-58/สุภาวดี)

ความที่สัด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๒๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๐๖

กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้าง ความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต – โอนีง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน
๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิริวิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภทริสา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (fx 23-07-58) (สุภาวดี)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๔/๓๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมีระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้าง ความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอเนียง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน

๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวความคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยินยันทมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิระวิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทรีสา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (line 13-07-58/สุภาวดี)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล)๒๔๓๘๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๖๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สลช)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการค้าเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้าง ความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอเนียง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน
๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวทางการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทริศา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th fax ๒๒-๐๗-๙๖๙๙๙๙

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๕๓๗๐

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สลธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียบเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้างความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีเยง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะทำให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน
๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว
๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวความคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทริศา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (1-23-57-58/สุภาวดี)

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๔๗๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สลช)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้างความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรคลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน

๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนยันทูลมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิระวิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทริสา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (๕) 23-07-58/สุภาวดี

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๔๓๗๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๐๒

กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด่วนมาก ที่ คสช(สสธ)/๖๔๑
ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เสนอเรื่อง การสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้รายงานการสร้างเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังนี้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวคิดในการขยายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบระเบียงเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงอาเซียน (ASEAN-connectivity) โดยอาศัยความเป็นจุดแข็งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน กิจกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร และภาคบริการ นอกจากนั้นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนด Roadmap ให้มีการพัฒนาศักยภาพผู้นำสหกรณ์ในเชิงธุรกิจให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่นำร่องเศรษฐกิจพิเศษภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้การพัฒนาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับชุมชนมีความเชื่อมโยงกันโดยใช้ธุรกิจชุมชน (Community Business) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและนำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลกำไรกลับมาสู่ชุมชนภายใต้ระบบสหกรณ์ชุมชนมิใช่ระบบสหกรณ์แบบปันผลนิยม ดังนั้น แนวคิดในการเชื่อมโยงเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับธุรกิจชุมชนจึงเป็นการนำธุรกิจชุมชนไปทำกำไรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนั่นเอง

หัวใจที่จะทำให้ธุรกิจชุมชนเชื่อมโยงกับเขตเศรษฐกิจพิเศษไปด้วยกันได้ ต้องอาศัยแนวคิดธุรกิจเพื่อสังคม (Social Business) ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจที่มีได้มุ่งหวังทำกำไรเพื่อตอบสนองกับการลงทุนของปัจเจกบุคคล หรือเอกชน แต่ผลกำไรที่ได้หลังจากหักค่าจ้าง ค่าแรง ค่าจัดหาทรัพยากรต้นทุน รวมถึงการบริหารจัดการแล้ว จะถูกนำกลับคืนมาสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวัสดิการสังคม การศึกษา สาธารณสุข นับได้ว่าเป็นการสร้าง ความมั่นคงที่ได้จากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยตรง

นอกจากนี้การจะทำให้ธุรกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็งได้จำเป็นจะต้องมีวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รองรับ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมหมายถึงกิจการต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจที่มีชุมชนเป็นเจ้าของร่วมกันในรูปแบบสหกรณ์ บริษัทชุมชน ซึ่งชุมชนจะเป็นผู้บริหารจัดการ เช่น โรงสีชุมชน สถานีจำหน่ายน้ำมันชุมชน

ตัวอย่างกรณีของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นจุดเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษปอยเปต - โอนีเยง (Poipet O'Neang) ของกัมพูชาที่สามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร คลังสินค้า และการขนส่ง โดยชุมชนในพื้นที่จะต้องมีความพร้อมด้วยการสร้างธุรกิจชุมชนรองรับ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่เชื่อมประสาน เช่น ฝ่ายปกครอง หรือหน่วยทหารในพื้นที่

/เมื่อชุมชน ...

เมื่อชุมชนรวมตัวกันเป็นธุรกิจชุมชน (Community Business) ได้แล้ว ต้องกำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการเพื่อให้ผลกำไรกลับคืนสู่ชุมชนและสังคม ซึ่งถือเป็นแนวทางของธุรกิจเพื่อสังคม ดังนั้น การกำหนดว่าเมื่อเกิดกำไรจากธุรกิจชุมชนแล้วจะต้องแบ่งไว้ส่วนหนึ่งเป็นทุนสวัสดิการการศึกษา สาธารณสุขของชุมชน จะเป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนตั้งแต่ต้น

ขั้นตอนต่อไปเป็นการกำหนดแบบของวิสาหกิจชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ โดยต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้ สามารถเชื่อมโยงวิสาหกิจชุมชนเข้าด้วยกันได้ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีการดำเนินการต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการขยายผลได้มากขึ้น จึงจะถือได้ว่าเป็นการนำผลประโยชน์ที่ได้จากเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกลับไปสู่ชุมชนและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานควรกำหนดพื้นที่นำร่องในการรวมกลุ่มเป็นธุรกิจชุมชน โดยเริ่มต้นในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วก่อน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการขนส่งคมนาคมทั้งทางถนนและทางราง รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปพื้นที่กัมพูชาตอนใน ตลอดจนเวียดนามตอนใต้ได้ ทั้งนี้ เห็นควรให้หน่วยทหารในพื้นที่เป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มประชาชนในพื้นที่ให้เกิดธุรกิจชุมชน โดยการจัดตั้งโครงการนำร่องก่อน และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่ม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นผู้แนะนำ ให้ความรู้ และให้ความช่วยเหลือในการทำ website และ e - Commerce ซึ่งจะทำให้แนวความคิดดังกล่าวบังเกิดผลเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. รับทราบตามที่สำนักเลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติรายงาน

๒. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๓. ให้กระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยอาจใช้แนวความคิดการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชน ธุรกิจเพื่อสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม กับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชโรจน์)

รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (ภัทริศา) ๔๔๑ (สุภาวดี)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.cabinet.thaigov.go.th (เค 25-67-58/สุภาวดี)